

**Міністерство освіти і науки України
Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної
державної адміністрації**

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Інститут свинарства і агропромислового виробництва

Національної академії аграрних наук України

**Регіональний фонд підтримки підприємництва
по Полтавській області**

Полтавська державна аграрна академія

**Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та
інформаційних технологій**

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

МАТЕРІАЛИ ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах
глобалізації економіки»**

**«Agri-food market development under economy globalization
conditions»**

31 березня 2020 р.

м. Полтава, ПДАА

Міністерство освіти і науки України
Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної державної
адміністрації
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут свинарства і агропромислового виробництва Національної академії
аграрних наук України
Регіональний фонд підтримки підприємництва
по Полтавській області
Полтавська державна аграрна академія
Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних
технологій
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації
економіки»

«Agri-food market development under economy globalization
conditions»

31 березня 2020 р.

м. Полтава, ПДАА

УДК 338.439.5: 339.9 : 005.44

ББК 65.9 (4УКР) 42

Редакційна колегія:

Макаренко П.М. – завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор, член.-кор. НААНУ.

Березіна Л.М. – заступник завідувача кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор.

Самойлик Ю.В. – професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., доцент.

Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 31 березня 2020 р.). Полтава : кафедра економіки та міжнародних економічних відносин ПДАА, 2020. 204 с.

У збірнику надруковані матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки». Відповідальність за зміст і редакцію наукових праць несуть їх автори. Матеріали можуть бути корисні для здобувачів вищої освіти, науковців, викладачів вищих навчальних закладів освіти, практиків.

УДК 338.439.5: 339.9 : 005.44

ББК 65.9 (4УКР) 42

ефективності галузей аграрної сфери, забезпечення стабільності, перш за все, внутрішніх ринків аграрної продукції та розширення участі України у забезпеченні нею світового ринку, а, відтак, розвиток національного аграрного бізнесу у перспективі.

Список використаних джерел

1. Devis S.H. and Goldberg P.A. A concept of agribusiness. Boston Mass: Harvard Univ. 1957.
2. Кліменко О.В., Бачал О.О. Формування економічної безпеки в умовах глобалізації. Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 20-річчю наукової діяльності ф-ту економіки та менеджменту СумДУ, м. Суми, 3-5 квітня 2012 р. Суми: СумДУ, 2012. Т.8. С. 25-26.

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН У ВИРІШЕННІ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ ГЛОКАЛІЗАЦІЇ

*Шкурупій О. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки
та міжнародних економічних відносин, Вищий навчальний заклад
Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»,*

*Дейнека Т. А., д.е.н., професор кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин, Полтавська державна аграрна академія*

Сучасний період розвитку світової економіки є особливим, зважаючи на низку новітніх процесів та явищ, таких як глокалізація, зворотні інновації, новий регіоналізм тощо. Науково-практичний інтерес викликає зокрема феномен глокалізації, поява якого належить до найновішого періоду розвитку світової економіки. Глокалізація розвивається за відцентровим вектором, на відміну від

глобалізації, вектор розвитку якої є доцентровим. До того ж, глобалізації, яка дедалі більше стає керованою, властиві чітко виражені ознаки організації по вертикалі. На відміну від цього організаційними засадами глокалізації є горизонтальні зв'язки, що утворюються в практиці ведення бізнесу суб'єктами за їх вільним вибором.

Глокалізація є досить контрверсійним явищем. З одного боку, вона не могла б виникнути поза наявності такого рівня глобалізованості, який властивий сучасним міжнародним відносинам. Однак, з іншого боку, зміст глокалізації суперечить принципу універсалізації, на якому базується глобалізація. Р. Робертсон зазначає, що глокалізація та глобалізація здатні до зіткнення. Глокалізація, на його переконання, є одночасним втіленням глобальних і локальних тенденцій, які існують у єдності, взаємно доповнюючи та взаємно проникаючи одна в одну [1, с. 164]. Така суперечність, що іманентна глокалізації, стає у наш час джерелом викликів країнам-учасникам міжнародних економічних відносин.

Процес глокалізації реалізовується в трьох стадіях: адаптація глобального продукту до споживача; синергія, коли конвергенція глобального та локального в результаті їх синтезу приводить до появи проривних технологій, до виникнення нових сегментів ринку та сприяє швидкій появі на ринках нової продукції; фрагментація – подрібнення міжнародного виробничого процесу з наступною його інтеграцією у виробничі, збутові, маркетингові, інші ланцюги та з використанням глобальних та локальних ефектів. При цьому процеси синергії та фрагментації визначаються науковцями [2] як інтеграційний і мережевий етапи глокалізації.

Розглядаючи особливості долучення країн до процесу глокалізації, необхідно зазначити важливість сформованості у суб'єктів міжнародних відносин високого техніко-технологічного та економічного рівня розвитку. Йдеться про пріоритет інновацій, оскільки саме вони визначають для кожної з країн можливості вирішення суперечності між глобальним і локальним. Це є

надзвичайно значущим для країн, що розвиваються, оскільки виклики глокалізації адресовані насамперед їм.

Еволюцію технологічної готовності таких країн докладно представлено в працях Дж. Іммельта, В. Говіндараджана, К. Тримала та інших авторів [3, 4]. Зокрема сучасні науковці виділяються п'ять інноваційних стадій, де періоду глокалізації відповідає серединна позиція – це третя стадія інноваційної еволюції. Їй передують періоди активних процесів глобалізації товарного та ресурсного ринків (перша та друга стадії), а слідують за нею – періоди реверсних і зворотних інновацій (третя і четверта стадії).

Щодо України, то її місце в сучасній системі міжнародних відносин неоднозначне. Країна активно включена в процеси глобалізації (42 позиція серед 203 країн за Індексом глобалізації KOF, 2018 р. [5]). Її економіку, на нашу думку, необхідно вважати навіть надмірно відкритою для імпорتنих товарів. Проте Україна не може так само інтенсивно брати участь у міжнародній торгівлі як експортер. Причиною є передусім низький рівень інноваційного розвитку та невідповідність модернізації промисловості міжнародним стандартам. Це спричиняє конкурентну неспроможність вітчизняної продукції та її обмежене представлення на світових ринках.

Зазначаючи непросте становище України в системі міжнародних відносин, опосередкованих одночасно процесами як глобалізації, так і глокалізації, його не варто, між тим, оцінювати як безвихідне. Сучасна історія світового розвитку знає чимало, позитивних прикладів. Одним з найбільш гідних для наслідування – є досвід Південної Кореї, яка на початку 60-тих років XX ст. перебувала у схожій з Україною ситуації. Складність її тодішнього стану була зумовлена істотними внутрішніми проблемами: воєнним конфліктом із Північною Кореєю, слабкістю національного господарства, невирішеністю низки питань у соціальній сфері тощо. Нині Південна Корея сформувала й ефективно використовує великий виробничий та інноваційний потенціал, розвиваючись за довгостроковою програмою «New Growth Engines Initiative». Це сильна країна, з високими темпами

економічного зростання та національного добробуту. Південна Корея успішно реалізувала себе в процесах глокалізації. Нині вона активно поширює в глобалізованому економічному просторі створені в країні нові товари кінцевого споживання й технології; здійснює зворотні інновації, яким стадіально передувала глокалізація.

Отже, вихід навіть з дуже складних ситуацій – реальний. Зважаючи на це, Україна може і повинна нарощувати та ефективно використати інноваційний потенціал – основу її майбутніх переваг у системі сучасних світогосподарських відносин, неординарність яких зумовлена наявністю ознак як глобальності, так і локальності.

Список використаних джерел

1. Robertson R. Globalization: Social Theory and Global Culture. London : Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 1992. 224 p.
2. Авдокушин Е. Ф. Глокализация как объективный процесс и корпоративная стратегия. *Новая экономика : Всемирное наследие литературы, истории, животиси*. 2017. URL: <http://www.nitpa.org/glokalizaciya-kak-obektivnyj-processi-korporativnaya-strategiyae-f-avdokushin-3/>
3. Govindarajan V., Trimble Ch. Reverse Innovation: Create Far From Home, Win Everywhere. Harvard Business Review Press, 2012. 256 p.
4. Иммельт Дж., Говиндараджан В., Тримбл Кр. «Книгу перемен» пишет GE. *Harvard Business Review – Россия*. 2010. С. 75–84.
5. Ranking. KOF Globalisation Index: Globalisation Lull Continues (2018). Retrieved from <https://kof.ethz.ch/en/news-and-events/media/press-releases/2018/12/kof-globalisation-index-globalisation-lull-continues.html>

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ГЛОКАЛІЗАЦІЯ: ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ.....	4
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ ТА АГРАРНИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ <i>Березіна Л. М., доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Полтавська державна аграрна академія.....</i>	5
РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН У ВИРІШЕННІ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ ГЛОКАЛІЗАЦІЇ <i>Шкурупій О. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин, Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Дейнека Т. А., д.е.н., професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Полтавська державна аграрна академія.....</i>	7
КРИТЕРІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ <i>Онегіна В.М., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та маркетингу, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка.....</i>	11
СУЧАСНІ ПРОДОВОЛЬЧІ СИСТЕМИ: ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ <i>Опалько В.В., к.е.н., доцент, член-кореспондент АЕН України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького.....</i>	14
ЗМІНА МОДЕЛІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ <i>Батюк Л.А., к.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка.....</i>	19
РОЗВИТОК АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ: ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ <i>Помаз Ю. В., к.і.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародних економічних відносин, Помаз О. М., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, Полтавська державна аграрна академія.....</i>	22

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«РОЗВИТОК АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ В
УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ»**

31 березня 2020 р.

Відповідальна за випуск Самойлик Ю.В.

Затверджено до друку кафедрою економіки та міжнародних економічних
відносин, протокол № 10 від 06.04.2020 р.

Формат 60х90 ¹/₁₆. Папір офсетний (білий 70-80 г/м²).

Ум. друк. арк. 8,83. Авт. арк. 8,18.

Тираж 50 пр. Гарнітура Times New Roman Cyr.

Друк – кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Полтавської державної аграрної академії